

OZNAČENÉ

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1956

V Praze dne 18. října 1956

Čísle 102

O B S A H : ... 105. Nedostatky v NPT Leopoldov

124

105

Nedostatky v NPT Leopoldov

Ve večerních hodinách dne 25. září 1956 uprchli z NPT Leopoldov dva nebezpeční vězni - bývalí agenti nepřátelských rozvědek - odsouzení za vážné protistátní trestné činy k dlouholetým trestům odnětí svobody.

Útěk uskutečnili tím způsobem, že využili nedbalého výkonu strážní služby příslušníků v dílnách a na vnějších stanovištích.

V dílně zcizili lano a nůžky, prostřihali oplocení ostrahového pásma a pomocí lana překonali ohradní zeď.

Při prošetřování příčin útěku byly zjištěny vážné nedostatky v morálně politickém stavu jednotky. Závažné nedostatky byly prokázány zejména ve výkonu strážní služby, které vyplývají z lehkomyšlného a povrchního výkonu této služby, z malé a formální kontroly funkcionářů NPT, z nedostatečné důslednosti a náročnosti při vyžadování plnění řádů a instrukcí.

K útěku mohlo dojít proto, že odpovědní příslušníci a zejména funkcionáři NPT Leopoldov hrubě porušovali řády a instrukce a především v tom, že

- náčelník NPT por. VRÁBEL nebyl důsledný a náročný vůči podřízeným, přehlížel nedostatky a tyto se snažil zakrývat před vyššími náčelníky. Nevývozoval závěry za porušování a neplnění rozkazů. Strážní službu podceňoval a uspokojil se dosaženými výsledky, takže útěk je jen výsledkem celého špatného systému služby;
- ZNP por. STUDENÝ trpěl a přehlížel špatný morálně politický stav jednotky. Špětně prováděná výchovná práce mezi příslušníky neumožňovala správně zaměřit a využít schopností příslušníků pro splnění bojového úkolu;
- náčelník NPT s operativním pracovníkem por. CIGANĚM neuplatňovali v plném rozsahu Směrnice o agenturně operativní práci mezi odsouzenými.

To vedlo k podceňování plánu rozmisťování agentury po jednotlivých pracovištích a ubikacích odsouzených a mělo za následek, že ve všech třech směnách odsouzených byli na pracovišti pouze 4 spolupracovníci. Tento počet neodpovídal celkovému stavu a složení odsouzených, pracovní tam zařazených.

Vytěžování agentury, zejména uvedených 4 spolupracovníků, bylo povrchní, agentura nebyla vytěžována k životu a chování odsouzených jak v práci, tak i na celách. Nebylo signalisováno, že jeden z uprchlých odsouzených se více než šest měsíců zabýval zkoumáním systému ostrahy v NPT, chováním služebních psů a zvyklostmi v NPT za tím účelem, aby mohl útěk dobře připravit a uskutečnit. O tomto se vedly společné rozhovory mezi odsouzenými.

Rovněž tak nebyla věnována zvýšená pozornost školeným agentům nepřátelských rozvědek, kterými byli i oba uprchlí odsouzení, ani osobám, které mají příbuzné v zahraničí a je u nich nebezpečí, že využijí každé možnosti k útěku;

- velitel směny ppor. CHYNORADSKÝ, absolvent šestiměsíčního kursu velitelů směn, opustil strážní jednotku (i když se souhlasem náčelníka NPT) a přesto, že byl vzdálen od útvaru déle než 4 hodiny, nepředal řádně své povinnosti svým pomocníkům a nezajistil doplnění oslabené strážní jednotky;
- pomocník velitele směny ppor. FILIP, který zastupoval velitele směny, a druhý pomocník velitele směny st.serž. SLIŽ, neprovedli ani jednou kontrolu výkonu strážní služby na vnějších stanovištích a pracovištích odsouzených. Mimoto st.serž. SLIŽ nastoupil s půlhodinovým zpožděním do služby. Ppor. FILIP zjistil, že jeden z uprchlých odsouzených chybí na cele a přesto neprovedl jeho okamžité přivedení z pracoviště, kam údajně odešel a ani neproveril, je-li skutečně na pracovišti. Po obdržení hlášení, že schází dva odsouzení, nevyhlásil poplach. Poplach byl vyhlášen s hodinovým zpožděním, čímž se pronásledování uprchlých odsouzených ztížilo;
- strážný na II.oddělení st.serž. BREZOVSKÝ neoprávněně dovolil odejít bez doprovodu odsouzenému (který uprchl) na jiné pracoviště. Své rozhodnutí nehlásil veliteli směny ani strážným na pracovišti odsouzených. V průběhu své služby dvakrát zjistil, že uvedený odsouzený stále chybí a neprovedl okamžité jeho přivedení;
- příslušníci, konající strážní službu na pracovišti odsouzených, st.serž. MRÁZ a ml.serž. DUCKÝ byli lhostejní k tomu, že na pracovišti se pohybuje odsouzený, který v pracovně nebyl zařazen. Umožnili mu volný a nestřežený pohyb po dobu delší než 3 hodiny, čehož využil k domluvení s druhým odsouzeným, se kterým uprchl, při čemž zcizili lano a nůžky;
- úsek, kterým odsouzení uprchli, byl střežen starš. MAČICOU a st.serž. BLAHUTEM. Strážní nezjistili, že technické zabezpečení střeženého úseku bylo prchajícími odsouzenými narušeno a překonáno. Teprve při střídání směn bylo zjištěno, že oplocení je narušeno (prostrháno).

Za neutěšený stav v NPT Leopoldov nesou rovněž odpovědnost pracovníci odboru NZ při KS-MV, kteří v důsledku nedostatečné a povrchní kontroly neodhalili a neodstranili uvedené nedostatky.

S ohledem na zjištěné nedostatky v NPT Leopoldov činím tato opatření:

- 1/ náčelníka NPT por. Rudolfa VRÁBLA, nar.23.7.1921, odvolávám z funkce náčelníka;

- 2/ ZNP por. Floriána STUDENÉHO, nar.3.7.1926, trestám písemnou důtkou;
- 3/ operativního pracovníka por. Floriána CIGÁNA, nar.5.5.1926, trestám písemnou důtkou;
- 4/ velitele směny ppor. Izidora CHYNORADSKÉHO, nar. 22.8.1921, odvolávám z funkce velitele směny;

Náčelníku KS-MV Nitra u k l á d á m :

- 1/ zařadit por. VRÁBELA, a ppor. CHYNORADSKÉHO do nižší funkce v rámci KS-MV;
- 2/ kázeňsky potrestat pomocníky velitele směny
 - a/ ppor. Ondřeje FILIPA, nar.24.11.1924,
 - b/ st.serž. Ladislava SLIŽE, nar. 18.5.1931;
- 3/ kázeňsky potrestat strážné
 - a/ st.serž. Jana BREZOVSKÉHO, nar.20.11.1930,
 - b/ st.serž. Pavla MRÁZE, nar.6.10.1924,
 - c/ ml.serž. Františka DUCKÉHO, nar. 26.6.1925;
- 4/ na strážné starš. Antonína MAČICU, nar.8.5.1924, a st.serž. Jana BLAHÚTA, nar. 31.7.1913, podat trestní oznámení nižšímu vojenskému prokurátoru pro porušení povinností ve strážní službě.

Náměstek ministra vnitra:
plukovník Jindřich K o t a l v.r.

Obdrží: ministr vnitra
náměstci ministra vnitra
SNZ, KS-MV a S-MV Jáchymov,
náčelníci věznic a NPT

Tento výtisk rozkazu ministra vnitra s originálem porovnal a za správnost vyhotovení odpovídá

por. J. Blahuta